

Spis treści

NORWIDOWSKA WIZJA SZTUKI

I. CZYM JEST SZTUKA?

1. Piękno, Dobro, Prawda - podstawowe pojęcia Norwidowskiej koncepcji sztuki.....	7
1.1. „Piękno” formy i treści	7
1.2. „Dobro”. W jaki sposób sztuka może pomóc człowiekowi	17
1.3. Ujawnianie się „Prawdy” w sztuce	19
2. „Prawdziwą r z e c z y w i s t o ś ć za rzecz sztuki uważam”	24
2.1. „Pośrednictwo” sztuki.....	24
2.2. Realizm w sztuce. Norwidowskie rozumienie treści dzieła.....	30
2.3. Sztuka jako „ p r z y b l i ż e n i e ” prawdy życia . . .	35
2.4. Człowiek w centrum Norwidowskiego świata	41

II. „UDUCHOWIONA ZMYSŁOWOŚĆ”

1. Norwid, nazareńczycy i liberalni myśliciele katolicy	49
1.1. Johann Friedrich Overbeck.....	49
1.2. Wojciech Korneli Stattler	51
1.3. Charles Rene de Montalembert i Felicite Robert Lamennais.....	54
2. Nie trzeba być artystą, by tworzyć	57
3. Propozycje ujęcia „uduchowionej zmysłowości”. Różne artystyczne realizacje jednej wizji człowieka i świata.....	61
3.1. „Mistycyzm”, „duchowość” i poetycki aspekt malarstwa	61
3.1.1. „Zachwycenie w niebo”	67
3.1.2. Ideał człowieka w antycznym posągu	73
3.1.3. Prostota klasycznej sztuki i „chrześcijańska duchowość”	76
3.1.4. Neoklasycyzm i męczeństwo	79
3.1.5. Sztuka średniowieczna „wedle pojęć o blasku i bogactwie wieku swojego”	88

3.2. Teoria (i praktyka) akademicka	96
3.2.1. Treść dzieła	96
3.2.2. Aspekt moralny sztuki	104

ARTYSTYCZNE WYBORY NORWIDA JAK OBRAZ W SŁOWO SIE ZAMIENIA

I. DAWNI MISTRZOWIE

1. Po co Norwidowi malarze?	121
2. Norwidowskie wybory	125
2.1. Le Sueur	125
2.2. „Uduchowanie” i prostota, materialność i nadnatural- ność	129
2.3. Dwie rzeczywistości przedstawione w <i>Bransoletce</i>	138
2.4. Dwoista natura światła	142
2.5. Arystokratyczny salon, nędzarze i obraz Rembrandta . .	148

II. MALARZE WSPÓLCZEŚNI

1. Norwid i Paul Delaroche	154
1.1. Ulubieniec publiczności i samotnik	155
1.2. Retuszowany daguerotyp	160
1.3. <i>Czarne kwiaty</i> przed ołtarzem sztuki	168
1.4. Portrety nie tylko Delaroche'a	176
2. Norwid i Ary Scheffer	179
2.1. Wyznanie malarza	182
2.2. Malarz religijny	189
2.3. Zapożyczone motywy	195
2.4. „Podniesienie o k a k u n i e b u ”	201

„WYRAŻENIE WSZYSTKICH SZTUK WEWNĘTRZNIE POJEDNANYCH”

I. CO ŁĄCZY POEMAT NORWIDA *QUIDAM* Z RYSUNKAMI KONTUROWYMI I PŁASKORZEŻBĄ?

1. „Linia to myśl”	217
2. Starożytne rzeźby, reprodukcje „etruskich” waz i obrazy poe- tyckie w <i>Quidamie</i> Cypriana Norwida	220

2.1. Kolekcja Hamiltona. Reprodukcyjne waz „etruskich”	220
2.2. Norwid i Etruskowie.....	232
2.3. Co łączy rzeźbę, rysunek i poemat Norwida?	240

II. ŚWIATŁO I BARWA

1. Czy w <i>Quidamie</i> istnieją kolory?.....	252
1.1. Współgranie światła i barwy	258
1.2. Dominacja światła.....	262
1.3. „Graficznie” określone promienie. Brak barw	265
1.4. Nadzędność barw	269
1.5. Sposób sugerowania światła i barw oraz ich funkcyjono- wanie w poemacie	271
2. Źródła światła i barwy.....	277
2.1. Malarstwo barokowe.....	277
2.2. Malarstwo weneckie	281

III. PRAWDZIWI ARTYSTA I JEGO DZIEŁO

1. „Poważna karykatura”	295
1.1. Norwid-„Sztukmistrz”	295
1.2. Powaga karykatury.....	297
2. Prawdziwa sztuka i jej twórca	302
2.1. Różne sposoby wyrażania tej samej treści	302
2.1.1. Artysta i jego dzieło	303
2.1.2. Prawdziwy twórca.....	308
2.1.3. Krytycy i zoile	314

NORWID - TWÓRCA KONSEKWENTNY

1. Wiara i twórczość	325
2. Malarstwo	326
3. Artystyczne wybory Norwida	327
4. Norwid i myśliciele chrześcijańscy	328
5. Poetyckie nawiązania do obrazów	329
6. Świat przedstawiony Norwidowskich utworów	331
6.1. Konstrukcja postaci	331
6.2. Światło i barwa	332
Summary	335
Indeks nazwisk.....	337
Spis ilustracji	343